

TOMÁŠ DIDYMUS (2. veľkonočná nedeľa)

Tomáš, jeden z Dvanástich, nazývaný Didymus, nebol s nimi, keď prišiel Ježiš. Ostatní učenici mu hovorili: „Videli sme Pána.“ Ale on im povedal: „Ak neuvidím na jeho rukách stopy po klincoch a nevložím svoj prst do rán po klincoch a nevložím svoju ruku do jeho boku, neuverím.“ O osem dní boli jeho učenici zasa vnútri a Tomáš bol s nimi. Prišiel Ježiš, hoci dvere boli zatvorené, stal si doprostred a povedal: „Pokoľ vám!“ Potom povedal Tomášovi: „Vlož sem prst a pozri moje ruky! Vystri ruku a vlož ju do môjho boku! A nebuď neveriaci, ale veriaci!“ Tomáš mu odpovedal: „Pán môj a Boh môj!“ Ježiš mu povedal: „Uveril si, pretože si ma videl. Blahoslavení tí, čo nevideli, a uverili.“ Ježiš urobil pred očami svojich učeníkov ešte mnoho iných znamení, ktoré nie sú zapísané v tejto knihe. Ale toto je napísané, aby ste verili, že Ježiš je Mesiáš, Boží Syn, a aby ste vierou mali život v jeho mene. (Jn 20, 24-31)

Každé biblické meno má svoj etymologický koreň. Meno Tomáš sa odvodzuje z hebrejského koreňa *ta'am*, ktorý znamená *spárovany, dvojča*. Pre Žida bolo meno jadrom osobnosti a utváralo charakter, osud a poslanie človeka. Preto si už starocirkevní Otcovia kládli otázku, komu a v akom zmysle bol Tomáš dvojičkou.

Starocirkevní Otcovia si všimli, že v evanjeliu podľa Jána existuje zoznam apoštolov, v ktorom figuruje Tomáš. Ide o udalosť po Pánovom zmŕtvychvstaní, v loďke na Galilejskom mori. Sú v nej prítomní Peter, Tomáš, Natanael, Jakub a Ján a dvaja ďalší nemenovaní učenici. Učeníkov je iba sedem. Sedmička je číslom pohanov a symbolizuje plnosť novozákonného ľudu, Cirkvi. Sedemdesiat bolo v Starom Zákone známym pohanských národov, sedem bolo ustanovených diakonov a kniha Zjavenia tiež spomína komunitu siedmich Cirkví (Zj 2-3). Aj Galilejské jazero je v tomto úryvku nazývané Tiberiadským morom. Takto bolo nazývaným na počesť cisára Tibéria, čím autor tiež podčiarkuje misijné zameranie Cirkvi, vyslanej pôsobiť aj medzi pohanmi.

V tejto loďke ranej Cirkvi sú prítomní dvaja najväčší pochybovači spomedzi apoštolov. Natanael a Tomáš. Natanael sa spočiatku pýta: „*Môže byť z Nazareta niečo dobré?*“ A po stretnutí s Ježišom vyznáva: „*Rabbi, ty si Boží Syn, ti si kráľ Izraela!*“ (Jn 1, 49). Je to prvé vyznanie viery v Ježiša v Jánovom evanjeliu.

V tomto zmysle sú si Natanael a Tomáš dvojičkami. Obaja pochybujúci, najviac sa pýtajúci spomedzi všetkých apoštolov, kladúci Ježišovi podmienky. Vyznaním viery jedného evanjelium začína, vyznaním viery druhého „*Pán môj a Boh môj!*“ evanjelium končí. Obaja sa pri ohlasovaní evanjelia dostávajú veľmi ďaleko, až do krajín Orientu. Natanael bol umučený v Arménsku, pravdepodobne stiahnutím z kože, Tomáš v Indii s'atím mečom alebo prebodnutím kopijou.

Pri Poslednej večeri Tomáš hovorí: „*Pane, nevieme, kam ideš. Akože môžeme poznať cestu?!*“ (Jn 14, 5) Vyprovokuje Ježiša ku krásnej vete: „*Ja som cesta, pravda a život.*“ (Jn 14, 6) Tomáš je mystik, ktorý medituje Ježišove slová vo svojom vnútri. Neprijíma životné pravdy ľahko, povrchné. Možno aj preto chýba medzi ostatnými apoštolmi v čase Ježišovho zjavenia vo veľkonočnú nedeľu. Ale keď sa rozhodne nasledovať Krista, ide až do krajnosti.